

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opraviništvo**, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodne tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Se nekaj o cenitvi zemljišč.

(Dopis cenilnega moža.)

Da si se je uže mnogo govorilo in pisalo o cenitvi zemljišč, o uredovanju davka primeroma jedne dežele z drugo deželo, da si se je s pravico naglašalo, da Slovenska zlasti pa da Kranjska veliko več davka plača nego druge dežele, vendar se mi zdi še potrebno, nekoliko besedic izpregovoriti, iz katerih bode lahko vsak spoznal, da gospodje v višjih krogih premalo skrbé za naše kmetijstvo, in da stvari, katero so pričeli, niso dobro umeli, — ter da so jeli hišo zidati pri strehi in nazadnje lovijo kozo za kratki rep.

V zemljiščen davek spadajo vsa zemljišča, katera so le kolikor toliko rodovitna. Zemljiščni davek je najstarejši in najnavadnejši del državnih dohodkov. Zato se pa tudi financarji vedno bolj in bolj s poželjivim očesom ozirajo na ubozega poljedelca ali kmeta, kadar je njim treba denarja. Da pa kmet kot davkoplačevalec ne zasluži in tudi ne more biti ter bi tudi ne smel biti z družimi davkoplačevalci v enako vrsto stavljen, to je istina. Kajti vsake druge vrste davek se da kolikor toliko skrbeti proti vsemu napevanju davkovske oblasti, ker v žep se nobenemu ne vidi. Kmetijski, to je: zemljiščni davek pa se ne more nič pritažiti, tega obloženje traja sto in sto let in tega povfšanje je pač kedaj mogoče, a ponižanja — nikdar nij upati. Povfšanje davka je posebno pri nas na Kranjskem tako daleč prišlo, da se naprej več ne more. Star pregovor pravi: Lok se napeva do gotove meje, in če se še potem preveč napne, počí. Tako bi morali gospodje v višjih krogih si dobro zapomniti, da na kmetijskej podlagi vse državno poslopje sloni, in bi morali misliti, da kadar propade kmetijstvo, potem se tudi država podere.

Nij veselo za kmeta, ako pomisli, da vsaka peta stvar ne služi njemu, vsak peti delavec, delavka, vsako peto živinče, peti voz itd. zluži davkovskim namenom, da z vsako peto žlico uže je iz pete sklede državni davek. Da bi pa država hotela ob času vsake uime ali slabe letine tudi peti del škode trpeti, tega ne vidimo. Pri posebnih okolišnih se kaj malega davka odpiše, ali kaj je to! Da bi se pa kmetu založni kapital povrnol, o tem nij misliti. In tako kmet vedno hira in hira, kakor jetičen človek. Razvidno, pravo za pravo očividno je, da kmet kljubu vsej svojej pridnosti in varčnosti ne more toliko spraviti, da bi mu kapital, katerega založi, nesel le 5 procentov.

Le čuditi se je, da se še kje kdo dobi, da naloži svoj kapital na zemljišče, to je, da ga kupi; pa če se uže to kje zgodi, ne zgodi se zaradi donašanja dobrih obrestij, ampak zaradi varnosti kapitala. —

Dne 24. velicega travna 1869 l. je bila postava potrjena, po kateri se imajo vsa zemljišča vnovič ceniti. Ta postava je bila dobra do lanskega, oziroma predlanskega leta, dokler se je delo vršilo le bolj okolo zelene mize. Kajti do leta 1877. skoraj celih 8 let delalo se je, a se nij skoraj nič naredilo, pač pa se je potrosilo 17 do 18 milijonov gold. Naenkrat pade visocim gospodom na misel, da je treba varčnosti ter da se za vcenitev preveč denarja izda, in ako je treba kaj prihraniti, naj se to zgodi pri delavnih cebelcib, do zelene mize varčnost baš nij treba da pride.

Hotel bi s številkami jasno dokazati koliko se je izdalo za to ali óno, a prepričan sem, da oni gg. ki jim je za to stvar kaj mar, in se njih dotika, gotovo vedó bolje od mene. Zato bo pa tudi za 1879 l. dovoljenih 2.700.000 gold. v vseh 342 cenilnih okrajih parcelna vce-

nitev ali zaslužek cenilcev s prištetiimi štirimi meseci l. l. stala k večjemu 342.000 gld. vse drugo k tem spadajoče pa 2.358.000 gld. tedaj jasno, kam se potrosi. — —

Znano mi je posebno vsled postavske novele od 30. marca l. l., da je g. finančni minister naglo in varčno cenitev s tem doseči upal, da je namesto cenilnih poslancev nedoločno število poročevalcev ali referentov nastavi hotel, od katerih bi vsak na svojo pest deloval.

Mi pa tudi vemo, da vsak poročevalec ima vsak dan 4 gold., in dokler dela zunaj na polji, še 60 gold. doklade na mesec, kar znaša na leto 1800 gold. Poročevalci pa pō zimi malo več kot brez dela v pisarnicah določene ure prezdehajo. Jeden cenilni poslanec dobi za dan 3 gold. in zraven še nekaj od obhoda, ki ga poročevalec temu na ljubo ali neljubo — z merilom pota izmeri; sračen je poslanec, če mu napravi za obhod še 1 gold., posebno ako se pomisli, kako je na mapi vse gladko, in večji del so tam pota tudi ravna, ovinki, kateri v istini merijo več klm., a se na mapi z merilom prezrejo — posebno kakor je rečeno bilo, če nij poslanec s poročevalcem si dober. — Kar se tiče stroškov in opravila, so cenilci in poročevalci v enakej meri, v plači pa je velikansk razloček; da nobeden izmej poslancev ne gre na cenitev iz materijalnega obzira, bode mi menda vsak verjel, kar je očiten dokaz, da po večjem vsi tisti, ki so bili pri nastavljenji izglednic in pri teh pregledih, so odstopili, namesto njih so bili drugi voljeni, (mej katerimi imam čast jaz biti), katere sem pa tudi uže slišal: „Ko bi mi ne bilo zaradi opravila, katerega vendar nekaj razumem uže, (ker novoizvoljenec bi ne vedel, kako da smo dozdej cenili, ter bi poročevalec po svoje delal), gotovo izstopim.“ No, gospod finančni minister misli, da bo poročevalec Bog

Listek.

Ob svatbenej petindvajsetletnici cesarskej.

(Predavanje v narodnej čitalnici v Kranji pri „besedi“ 23. aprila t. l.)

Od sinje Dunave, prestolnega od grada
Črez meje dvajset se dežel, črez hrib in plan
Razlega glas, da knez, ki nad milijoni vlada,
I srca ter prestola mu družica míla
Praznujeta mej narodi veseli dan,
Da združbe let sta dvajset pet spolnóla.
Zastave se vijó, odmeva grom topóv.
Kresóvi po goráh temnijo zvezd migljanje;
Bolj živ pak srečnih dvajsetero je rodóv
Veseloklic, ljubezni udane pričevanje
Z vladarjem dédnim trdne zveze dokaz nov.
In ti ne smeš o splošnej tej radosti

Ponižno zaostati, narod moj!
Saj svetu znane tvoje so kreposti;
Brez straha dvigni glas radostni svoj.
Mar' nij prekrasna naša očetnjava?
Razklada svoja čuda nam narava
Od urne Drave sočnatih ledin
Do sinje Adrije razburjenih brežin,
Od Sotle, Kolpe gričev zim-zelenih
Do velikanov vekoma ledenih;
V jezérih plavih se nebo odseva,
Ob njih, ko davna pesen bez besed,
Šumi čaróбно jelk visoki red;
Planine strme glej, ko jih odeva
Zdaj sneg, lesketajoč od burje glaje,
Zdaj o somráku plameneči žar,
Od solnca za slovó poljub in dar,
In zdaj meglica v begu počivaje,
Široka polja, solnéne glej gorice,
Tu zóri vina grozd, tam klas pšenice;

Dežela krasna ta vse nam darí,
Kar mrzli sever skopo v nedru hrani,
Kar trosi jug iz radodarne dlani,
In kar iz zemlje žil na dan kipi. —
Na zemlji tej pribojevanej slavno
Z očakov mčtem, svoj smo dom uže davno
Urdili. Braneči ga stoletja
Sami povsod brez tujega zavetja
Krvavih bojev mnogo smo prebili,
Nestalnost sreče čestokrat čutili
Vendar ubránili smo se povsod,
Ostali v tugi, sreči časten rod:
Priját'lju čist, ko bistra Sava
In stanovit, ko rob Triglava,
Sovragu ljut, ko vihra bore,
Prodirajoč ko plaz od gore,
Marljiv za roke uma dela,
Ko naša kranjska je bučela,
Kroták ko sveta lipa v vasi,

zna od kodi prišel, vse razmere poznal, ter pravično cenil! Čemu izglednice, ki so toliko stale? čemu njih pregledovanje po kacih 12 do 14 možéh, ki je gotovo vsak na dan več kot 10 glid. stalo? Čemu poskuševalna cenitev, ki je gotovo v vsakem okraji veliko stala? Ali se ne pravi to pri strehi hišo začeti zidati? Kaj tacega se pač da delati pri zelenej mizi, a na polji ali v gozdu gotovo ne. Uže pri kuharicah je pregovor: Več ko jih jedno jed kuha, slabša je — če nij presoljena je neosoljena.

Kje je kdo, da bode verjel, da se bo cenitev pravično izvršila, če bo poročevalec, kateremu je na tem, da se pravično izvrši, tako malo mar, kakor volku za svoje mlade, — prišedšemu Bog vé od kod v sosesko — tam povabil župana ali 2 zaupna moža, ki pa izmej teh o vcenitvi nobenega zapopadka nemata, nobene izglednice, ne razmer, te ali one sosednje soseske malo da nič ne poznata; zraven so tudi redki, da cenovnino (tarifo) poznajo, da, še celo dosti je tacih, ki ne vedó, zakaj se vse to in óno ravna, in vendar vsled postavne novele imeli bi besedo. Kdo pa bo verjel, da bo kdo izmej teh htel na svoje stroške s poročevalcem hoditi?

Zaupne može treba je ceniti tako, kakor so, ne pa tako, kakor bi imeli biti. Res, da po dokončanej vcenitvi ima vsled postave vsakdo odprto, se skozi celih 6 tednov pritoževati — a kaj pomaga vse to, ali se ne pravi to vrata odpirati, skozi katera bo ubogi kmet svoj denar na cesto metal? Kdo je tisti, ki bo sam svojemu izreku ugovarjal?

Kaj so pomagale pritožbe zoper cenovnino, soseske so pa vendar več ali manj denarja zato razmetale.

Teško je osrečiti uže eno hišo ali družino — koliko težje je pa celo deželo ali državo! Teško je, napačno začeto — dobro do delati. Zato pa meni ne gre v glavo, da bi se mogla koza za kratki rep ujeti zdaj, ko je uže zdavnaj iz hleva, ne verujem, da bi množina poročevalcev povrnila, kar se je dozdej potrosilo n. pr. za mejne obhode, za nastavljenje in pregledovanje izglednic, za poskuševalno vcenitev — češ, vse se je preveč imelo s tem opraviti pri zelenej mizi. In meni se vse to dozdeva enako v onej pripovedki, ki se glasi: Šel je deček po travniku; v gostej travi vidi zajca ležati, ustavi se in pravi: ha, bom zajca prodal, bom ovco kupil, — bom ovco prodal, bom kozo kupil, — bom kozo prodal, bom kravo kupil, — bom kravo prodal, bom

vola kupil, — bom vola prodal, bom konja kupil in se vozil; nazadnje od veselja zavpije na ves glas, a zajec skoči preje, ko ga je deček prijel — in iz vsega računa bil je nič —! Tako se je bati da bo tudi iz vse te dozdanje vcenitve strašno velik nič, — ali ta nič v škodo kmetijstvu! Kintšrob.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. aprila.

Cesarjeva slavnost je še zmirom prvi in glavni, skoro jedini predmet naše dnevne notranje politike. Vsi listi so včeraj prinesli slavnostne članke, ki so si menj ali več podobni. Mnogi, zlasti pa opozicijski časniki so izšli okinčani s svitlimi robovi. Vsi naglašajo udanost vseh avstrijskih narodov do dinastije. V tem so si vsi tekmeči. Prusijani mej nami so se skrili, celo italijanskih irredentovcev nij nikjer čutiti.

Na Dunaji je veliki slavnostni spreved odložen zaradi dežja, ki je tam šel včeraj, na soboto.

Velikansko in krasno, štiri milijone drago Votivno cerkev, ki se je na Dunaji začela zidati pred 23. leti z velikimi stroški po objubi vsled srečnega rešenja našega cesarja iz morilčeve roke in je zdaj dozidana, so predvčeranjem izročili cerkvi in jo blagoslovili. Cesar je sam navzočen bil pri nje blagoslovljenju, ki je z mašo vred 3 ure trajalo. Mnogoštevilno ljudstvo je cesarja navdušeno pozdravilo pri prihodu v cerkev in odhodu iz cerkve.

Iz vseh provincij je polno poročil o slovesnem praznovanju cesarjevega dneva.

O vprašanji, pojdejo li **Čehi** v državni zbor ali ne po prihodnjih volitvah, še zdaj novine rade pišejo. „Deutsche Ztg.“ jih vabi, in jim obeta nagodbo Nemcev z njimi. Češki narodni listi pa skoro jednoglasno odgovarjajo: poprej se nam mora zagotoviti vaša in vladna dobra volja, potlej pridemo. Ravnopravnost — to je vse, kar Čehi terjajo. Mi tudi.

Vnanje države.

Ruski sloveči poslanik in državnik grof Šuvalov je prišel na Dunaj; gotovo ne le našemu cesarju čestitat, temuč tudi zaradi uredbe bolgarskega in vzhodnje rumelijskega vprašanja.

Ruski car je odšel s soprogo iz Peterburga v Livadijo. Oidelek jezdeče garde je spremljal cesarsko dvojico na kolodvor. Tajni svetovalec G. rs in trije uradniki ministra vnanjih stvari grede s carjem.

Iz **Srbije** se poroča, da so bili Arnavti, ki so v Srbijo udri in se pri Kuršumlji utrdili, hudo tepeni, razkropljeni, in mnogo jih je bilo posekanih, ker v begu niso hoteli orožja proč vreti. Srbski vojaki so polno orožja priplenili. Srbska vlada bode od Turčije zahtevala odškodovanje.

Bahati **Angleži** so uže prav z malim zadovoljni. Iz Londona poročajo, da tam vlada velika radost nad zmago v Zulu-deželi, ker se je Chelmsfordu posrečilo obkoljenega Pearsona iz Ekowe iz zuluskega oklepa rešiti, da si ravno je moral Ekowe sam Zuluvom popustiti in na Tugelo reko nazaj pomakniti se po izgubi 220 angleških vojakov.

Popolnem se sklada s tem vest „Standardova“, ki je zvedel, da hoče angleška vlada še 1200 mož poslati na Cap kot pomoč. Torrej Angleži kljubu svojim zmagam le čutijo, da so še preslabi.

Dopisi.

Iz Šoštanja 24. aprila. [Izv. dop.]

Starosta šoštanjskih tržanov, g. Mihael Vošnjak, oča našega državnega poslanca gosp. dr. Josipa Vošnjaka je nas denes za vselej zapustil. Kar je bil ranjki Lipold za Mozirje, to je bil Vošnjak za Šoštanj. Sijajno se je to pri današnjem pogrebu pokazalo, ko se je neizmerna množica ljudij udeležila. Znanci, prijatelji in čestilci iz Celja, Slovenjgradca, Mozirja in družih krajev v obilnem številu so njemu zadnje čast izkazali. Mož je pa tudi res bil vsega spoštovanja vreden. Bil je v svojej mladosti neutrudljivo delaven in marljiv gospodar, ker mu je mogoče storilo, da je vse svoje otroke, štiri sine in dve hčeri, izvrstno izobraževati dal in tudi materijalno dobro oskrbel. Dva sina sta izvrstna trgovca, (jednega je Šoštanj prezgodaj uže pred več leti izgubil), tretji je izvrstni tehnikar in višji inženir pri južnej železnici, ob svojem času bivši štationski chef zagrebški, četrti naš neutrudljiv boritelj na narodnem polji, državni poslanec gospod dr. Josip Vošnjak, je itak vsacemu izobraženemu Slovencu znan po glasu in imenu.

Akoravno smo se smrti značajnega starega sotržana vsled letošnje bolehnosti zmirom bali, nas je žalostna resnica vendar le iznenađejala, ker je bil mož pretečen teden precej okreval in smo se nadejali, da bode namenjeno svečanost zlate poroke letos v avgustu na strani svoje soproge, svojih otrok in 18 vnukov krepak in čvrst praznoval.

Osoda je inace odločila in vsled tega smo se s teškim srcem od moža, kljubu njegovej starosti — imel je namreč 76 let — duševno še do sledojega leta jako vzbujenega prvega ravnatelja in soustanovitelja šoštanjske posojilnice, ločili. Kakor se spodobi očetu, kateri nam je tako izvrstnega zagovornika narodnih pravic odgojil, s takim železnim značajem in z ono odkritosrčnostjo in neupogljivo stalnostjo, kakor je bilo tudi pokojnemu dano, smo njemu zapeli sledno slovensko nagrobnico, in okinčano s slovenskimi trakovi in slovenskimi napisi izročili zemlji truplo, ki je blago dušo hranilo. Bodi njemu zemljica lahka. Bog nam daj mnogo takih pridnih gospodarjev in duševno obdarovanih očetov.

Iz Kamnika 24. apr. [Izv. dop.]

V sredo 23. aprila zvečer se je začel vršiti razpored slavnosti, katero je sklenila č talnica kameniška obhajati v proslavljenje srebrne poroke najvišjega cesarskega para. Ko je zatoniло solnce in se je naredila tema, začne nenadoma goret na malem gradu sredi mesta beli umetni ogenj, ki je vse mesto in okolico zavil v čarobni svet. To je bilo znamenje, da so se vse hiše Slovencev na mah pokazale razsvitljene. Ne dolgo potem nij bilo videti skoraj nobenega okna več v celem mestu brez luči. Obhod po mestu je bil izredno mikaven in nenavaden. Poleg razsvitljave je bilo veliko oken s prelepimi transparenti, zvezdami in

Močan ko stari hrast na Krasi,
In čvrst ko Belšice jeklenec,
Tak je in biti če Slovenec.

Vladar mogočni, stoletje že peto
Uživa složno narod naš pravico
In mir pod hiše Tvoje krono sveto!
Pradedje Tvoji s krepko so desnico
Branili nas sovražnikov unanjih,
In bela sela, mesta imovita
So vstajala iz razvalin nekdanjih,
In pozabila se je kri prelita.

Mi pak vladarjev milost smo vračali
Z zvestobo nikdar omahljivo djansko;
Ko vnel se boj, smo v Tvojih trumah stali:
Slovenska kri močila zemljo Špansko,
Od hladne Balte do goreče Etnae,
Na Rena vir, na Donave nižave
Slovenec nosil mlate je osvetne,
V pogub sovragu, Tvojim dedom v slavo.
Ah, kdaj napoči doba srečna, zaželena,

Ko narodov prepir krvavi bo zaspal,
Ko zdrami se lubezen srcu prirojena,
In narod naroda za brata bo spoznal?
Vladar narodov! Od prestola visokosti
S slovesno si besedo svetu razodel:
Kar izročeno Tvoji roki in modrosti
Različno govornih je rodov in dežel,
Enaki vsi pred Taboj so in pred postávo,
Naroda lastne šege vsak gojiti sme,
Jeziki vsi svobodno imajo veljavo,
In vsem ljudem pravica, sođba ena gre.
Narodov oče! Srečnih milijonov dlaní
Se druga z drugo sklepajo v krepkejšo vez,
In vsi enakoprosti pred prestolom zbrani
Sovragom vidnim skritim nepretgran jez,
Prisegamo Ti udanost in v molitvi verni
K Bogú na nebu kličemo: naj podeli
Cesarju, národom svoj blagoslov stoterni
In srečna Avstrija na veke naj živi!

drugimi rečmi okinčanih, in vsi napisi so bili slovenski, ter so v raznih varijacijah izraževali veliko veselje, da je bilo našemu dobremu vladarju toliko dni od previdnosti naštetih, in oznanjevali zvestobo in navdušenost do presvitle vladarjeve hiše. Bengaličen ogenj je še nadalje čarobno obseval v narodnih barvah celo mesto. Najlepše je bil razsvitljen samostan frančiškanov. Mojstersko narejena orla cesarski in kranjski sta zapirala okni samostanske cerkve, in po vseh oknih so migljale lučice v mičnih balončkih. Po hribih okolo mesta so plapolali kresovi, in več tacih je bilo videti tudi na planinah kameniških na meji skoraj večnega snega. Žalibog, da je bilo veliko od teh v oblakih skritih.

Denes 24. aprila je slovesno cerkveno opravilo, katerega se udeležuje tudi šolska mladina z banderčki. Popoludne ob 3. uri se bode razdelilo 34 srebrnih gold. mej mestne revne, katere je narodni gospodarski odbor v ta namen daroval iz bolnišnega zaklada. Ob 5. uri popoludne se bode v čitalnični dvorani razdelilo 20 oblek mej revne in pridne šolske otroke, da se bodo tudi ti še pozne dni spominjali dné, katerega tako navdušeno obhaja celi narod.

Prihodnjo nedeljo bode slavnostna „beseda“ v čitalnici, o katerej utegnem pozneje poročati.

Tako kaže naš mali, toliko zaničevani in tlačeninarnod, da nij še otrpnel v udanosti in zvestobi do svitile habsburške hiše!

Iz Šent-Vida nad Ljubljano 24. aprila. [Izv. dop.] Tudi pri nas ni smo hoteli za drugimi zaostati, da ne bi kolikor je mogoče slovesno obhajali srebrno poroko Nj. Veličansteve cesarja in cesarice. Čitalnica in občina sta se združili in skupno uravnali obhajanje te znamenite slavnosti. Dne 23. aprila popoludne ob štirih je mogočno streljanje in veselo zvonjenje oznanjevalo, da se bliža za celo Avstrijo vesel in imeniten dan. Ob osmih zvečer se je začelo zopet streljati, mej tem, ko se je na griči nad vasjo posvetil velik kres, in naenkrat je bila tudi vsa vas v svitlobi. Poštna hiša, v katerej je tudi čitalnica, šola, farovž in hiša g. J. Belca so se iz mej drugih posebno odlikovale. Na teh so bile videti lepe podobe Njiju Veličansteve krasno ozaljšane in razsvitljene kakor tudi transparents pomenljivimi napisi. Šola bila je kar celo noč v svitlobi. Umeteljni ognji so mnogo povzdigovali lepoto razsvitljave, mej tem, ko so se lepe domače narodne pesni razlegale po vasi namešane z gromovitimi živioklici. Na slavnostni dan se je začelo streljati in slovesno zvoniti. K slovesnej vólikej maši ob osmih zbralo se je mnogo ljudstva. Na koru so peli po liturgičnih pravilih, a konec maše pred zahvaljeno pesnijo zapeli so pevci s šolsko mladino vred cesarsko pesen. Streljalo se je potem še celo dopoludne.

Iz Bovca 22. aprila [Izviren dopis.] Jedno leto je, kar se je v prijaznem, slovenskem Bovcu, kljubu vsemu zaprekovanju mnogo in merodanjih nasprotnikov, ustanovila narodna čitalnica. Od tega časa priredila je čitalnica več lepih društvenih zabav in slavnostnih „besed“. Skoraj vse te slavnostne besede so bile posvečene v posebno spoštovanje avstrijske stvari; n. pr. iz hvaležne radosti zarad odgovora Nj. Veličanstva, presvitlega cesarja na adresu društva „Sloge“ in vsega prebivalstva na desnem bregu Soče, v posebno praznovanje

rojstnega dné Nj. Vel. presv. cesarja Franca Jožefa I. In kaj bi ne? Saj čitalnice glavni temelj je patriotizem in geslo: „Vse za vero, narod in cesarja“.

Tudi zadnja slavnostna beseda, dné 20. t. m. imela je nam najdražji in najljubši povod, ko je namreč čitalnica obhajala proslavljenje srebrne poroke Nj. Veličansteve. Ker uže tu, naj omenim v čast čitalnice, da je bila veselilna beseda kaj posebnega. Jako primerni in obširni program, izvršil se je v občo zadovoljnost nebrojnega občinstva. Primerni govor in deklamacija patrijotične vsebine bila sta sprejeta z obilo živio-klici na visoka jubilanta in habsburško vladajočo hišo. Da je pri tem žel naš vrli pevski zbor, na kojega smo vselej ponosni, obilo pohvale, to si vsak lahko misli. Pri besedah so za priprosto ljudstvo glavna točka lepe dramatične predstave.

In res, ako so igre proste in podučljive, toraj nauke obsegajoče, priznati se jim mora to prednost. Igra „To sem bil jaz“ jako težavna in le bolj za odraslo ljudstvo, igrala se je prosto, natorno, precizno, prav izvrstno, kajti igralci so bili svojim zadačam popolnoma kos, in okusno natorno opravljeni.

Omeniti moramo tudi okusnega odra in lepo opravljene slavnosti dvorane, katero so še posebno kinčale lepe podobe cesarske dvojice in cesarjeviča Rudolfa. Kar me je najbolj osupnilo je to, da so pri tej lepej slavnosti, napravljenej visokima jubelantoma, nekateri g. uradniki in naš g. nadpedagog manjkali. Radi cesar, to nam je dobro znano. To in kje tega vrlega gospoda črevelj tišči, hočem v jednem dopisu pozneje javljati.

No saj dobro; morda baš tako veleva g. minister Taaffe.

Iz Št. Jurja na južnej železnici 24. aprila. [Izviren dopis.] Ker imamo tukaj denes semenj, zato smo v čeraj slovesno praznovali srebrno poroko Njiju Veličansteve prevzvišenega vladarja in Njega preblage soproge, po sledečem programu: 1. Zjutraj ob osmej uri je bila slovesna sv. maša, katere se je udeleževala šolska mladina z učiteljskim osobjem, kraj. šolski svet, krajni zastop itd. Pri maši se je pela mašna pesem za to slovesnost po g. dr. G. Ipavcu uglašena. 2. Po maši se je šolska mladež peljala na telovadni prostor pred šolo, ki je bil prav mično okinčan: bil je postavljen primeren oder, ves v zelenji in in v cvetličnih vencih, v zastavah cesarskih, belo-zelenih in belo-višnjevo-rudečih, in mej tem sta bili podobi Njiju Veličansteve. Tu je šolska mladež zapela v navzočnosti mnogobrojnega ljudstva pesem v spomin srebrne poroke prav navdušeno. 3. Šolski vodja je v prav primernem govoru otrokom razlagal pomen te svečanosti, ter končal s trikratnim klicem: živila cesar in cesarica, kar je navdušeno iz mnogoštevilnih grl odmevalo. 4. Šolska mladina iz višjih razredov je deklamovala svečanosti prav primerne pesni in prozo v slovenskem in nemškem jeziku. 5. Predsednik krajnega šolskega sveta se je vstopil za govorniško mizo, ter v svojem govoru poudarjal ljubezen in udanost do našega vladarja in vladarske hiše; spominjal se je tudi desetletnice novih šolskih postav. 6. Mej govornike učencev in učenk se je razdelila knjižica „Cesar Franc Jožef“. Krajni šolski svet je naročil za tukajšnjo učečo se mladino 30 iztisov knjige „Cesar Franc Jožef“, 100 podobice cesarja in cesarice in 200 iztisov po Vrtčevem uredništvu izdanih „Spomenikov“. Ker vse to naročeno blago nij

še do tega časa prišlo, se bode mej šolsko mladino pozneje razdelilo tako, da vsak dobi kakki spomenik na to svečanost. 7. Zapela se je cesarska pesen od vseh navzočnih; potem se razpustila šolska mladež domov. S tem je bil končan prvi del svečanosti. — Ves trg je bil v praznični obleki, iz oken in raz streh so visele zastave cesarske, štajerske in slovenske, mlaji so bili postavljeni, posebno velik in lepo okinčan stoji v spodnjem trgu.

Drugi del svečanosti pa se je bil zvečer vršil tako-le: 21 strelav iz možnarjev se je izstrelilo; in ko je zagrmel prvi, kmalu posvetijo se kresovi po vsej fari. Na obeh konceh trga so se spuščale rakete, in ves trg se naenkrat razsvetli. Ob osmej uri zvečer pa se zbere precejšnje število tržanov v gostilnici g. Nandlja k slavnostnem obedu. Soba je bila okinčana s podobama Njiju Veličansteve krasno ovenčanah; po stenah so visele male zastavice dvojnih barv, črno-rumene in belo-zelene; godba je svirala razne komade. Občinski predstojnik in krajni šolski nadzornik g. dr. Gustav Ipavec prične napitnico. V kratkem in jedernatem govoru spominja navzočne na plemenite lastnosti, posebno pa še povdarja darežljivost in milodarnost vzvišenih jubilantov srebrne poroke, ter unema navzočne s toplimi besedami k hvaležnosti, veselji s pristrčno željo in prošnjo, da bi Večni dal Njiju Veličanstvom srečno dočakati, da bi čez 25 let praznovala tudi zlato poroko, kar se je navdušeno z „živio“ in „hoch“ odobraval. Potem sta napivala še g. Kaulich navzočnim dekoriranim bivšim vojakom, g. N. Rükschl, g. županu i. dr. Napitnice so se govorile vse v — nemškem jeziku. (Žalostno, da Šentjurčani ne drže več na svoj rojstni slovenski jezik! S samimi socijalnimi koncesijami se ne pride daleč. Ur.) — Denes zjutraj pa se je spustilo 101 strel, a potem se je pričel živahen semenj. —

Zahvala častitemu pevskemu zboru narodne čitalnice ljubljanske!

O slavnostni priliki sreberne poroke Nju veličansteve 20. dne t. m. pri „besedi“ čitalnice naše in 23. dne t. m. pri serenadi pod milim nebom pred stanovanjem gospoda deželnega predsednika, ste V1, častiti gospodje, pod vodstvom našega preizvrstnega pevovodje gosp. V. Valente s svojim krasnim petjem jako dostojno osvedočili lojalnost tukajšnjih narodnih društev, pa tudi pri tej svečani priliki v obličji cele Ljubljane z impozantnim pevanjem poveljali čast čitalničnega pevskega zbora tako, da podpisana v imenu odborovem le preprijetno dolžnost spolnujeva, ako javno izrekava najtoplejšo zahvalo vsem gospodom, ki so v samospevih in v zboru sodelovali pri slovesnih večernicah 20. in 23. dne t. m.

V Ljubljani 25. aprila 1879.

Dr. Jan. Bleiweis,
narod. čitalnice predsednik.
Dr. Jernej Zupanec,
predsednika namestnik.

Domače stvari.

— (Filharmonično društvo) je dajalo predvčeranjem v gledališči koncert na oslavljenje cesarjevega dneva. Da je moglo v koru nastopiti, poiskalo je pomoči mej gimnazijalnimi, realnimi in pripravniškimi učenci, ki imajo lepe glase. Gledališče je bilo polno,

in izvršba se hvali, posebno slovenske pesni Nedvčedove so bile dobre.

— (Iz Trnovega) na Notranjskem se nam je telegrafiralo 24. apr. (za zadnji list prepozno došlo): Slovesnost cesarske srebrne poroke se je pri nas sledeče praznovala: Sinoči sijajna razsvetljava, mnogo transparentov, cesarskih in narodnih zastav, baklada z godbo po Bistrici in Trnovem, mnogo kresov po gričih in gorah. Denes ob zori pa godba po Bistrici in Trnovem s streljanjem, ob devetih slovesna maša, po maši pogostenje blizu štiri sto šolskih otrok, primerni govori, deklamacije; opoldne vsajanje cesarske lipe, ob dveh banket s primernimi napitnicami, po banketu splošna zabava in beseda v čitalnici. Navdušenje velikansko!

— (Deputacija kranjskega plemstva) obstoječa iz grofa Hohenwarta, grofa Barbota, grofov Karla in Josipa Auersperga, grofa Aichelburga barona Kalchberga in grofa Pöttickha — se je tudi 23. predstavila cesarju.

— (V ljudske kuhinji ljubljanske) je 24. aprila na slavo cesarske srebrne poroke bilo 500 ubožcev pogostenih s kosilom (juho, mesom, prikuho, pečenko s salato, potico in čašo vina). Prostori na starem strelišči so bili okinčani. Stregli so udje požarne straže. Navzočna je bila tudi gospá deželnega predsednika g. Kalline. Dr. Staré je govoril napitnico na cesarja v slovenskem, mestni kasir Hengthaler v nemškem jeziku. Na obe zdravijci se je z burnim „živio“ odzdravilo.

— (Iz Gradca) se nam pošilja: Vabilo k svečanosti, katero priredi „Slavjansko pevsko društvo višjih šol“, slovensko literarno zabavno društvo „Triglav“, srbsko akademsko društvo „Srbadija“ in „Akademički zbor dalmatinskih gjaka“ v slavo 25 letnega zakona Njiju Veličanstev dné 26. aprila v dvorani „zum grünen Anger“, Leonhardstrasse. Začetek ob 8. uri zvečer. Program je: 1. „Avstrijska himna“, zbor — Haydn. 2. Slavnostni govor — g. N. Ivanković. 3. „Slovan“, zbor — J. Vašak. 4. „Slovenija cesarju Ferdinandu o veselem dohodu v Ljubljano l. 1844“, zložil J. Koseski — deklamuje g. L. Požar. 5. „Molitev“, zbor — S. Jenko — B. Ipavic. 6. „Luda“, zložil A. Petefi, prevel Zmaj J. Jovanović — deklamuje g. P. Grčić. 7. „Kje dom je moj“, zbor — Skroup. Mej posameznimi točkami svira godba c. kr. 48. peš-polka nadvojvode Ernsta.

— (Vodstvo loterije v korist ljubljanske hiralnici in ženskemu sirotišču) naznanja, da se bodo vzdignene srečke razposlale še le 3. meseca maja, a da se dobitki lahko uže v nedeljo 27. t. m., v hiralnici v kravjej dolini št. 11, dotičnik pa mora óno srečko seboj prinesiti, katera je zadelala dobitek.

— (Riharjeve pesmi) se še zmirom dobivajo pri Riharjevi sestri, Jerici Rihar, v gospodskih ulicah nova št. 4., stara 211.

— (Kranjske kmetijske družbi) je deželni odbor izročil 100 gld. v ta namen, da porabi ta znesek za darila takim, ki skazujejo, da so letos pridno pokončevali gosenice, metulje, hrošče (kebre) in drugi kmetijstvu škodljivi mrčes.

— (V ljubljanskih nunskih šolah) se je — kakor „Dan.“ piše — slavnost srebrne poroke Njiju Veličanstev posebno svečanostno obhajala. V sredo popoldne so se zbrale vse šolarice, male in velike iz no-

tranje in vnanje šole, praznično oblečene v velikej sobani, kjer sta bili podobi Njiju Veličanstev lepo ozaljšani, in z mnogimi cveticami obdani. Ker se č. g. prednica zaradi bolehaosti nij mogla udeležiti, je g. katehet pred toliko množico razložil pomen te svečanosti in veliko veselje, ki po pravici navdaja vse narode naše lepe domovine, naše velike Avstrije, ter dodal še nauk, naj posnemajo šolarice blagost Njiju Veličanstev, naj bo slehrna tudi vladarica svojega srca, ter ga varuje do konca dnij hudih sovražnikov, t. j. raznih strastij. Sledile so 4 primerne, lepo izpeljane deklamacije, ter dve cesarski pesni: ljudska himna in še jedna slavnostna. Posebno veselje so vzbudili darovi, ki so jih za ta imenitni dan gospodičine notranjih šol bolj revnim učenkam preskrbele, pridejalo se je še nekaj knjižic, tako, da je izmej 150 učenk vsaka nekaj dobila: jedna ruto, druga štruco in pomeranč, tretja knjigo itd. Škoda, da je dež skazil deklamacij razveseljevanje po vrtu. V četrtek pa je bila ob osmih peti sv. maša z zahvalnico.

— (Katoliška družba) je 17. t. m. imela svoj obletni shod. Gosp. predsednik je o tej priliki naznanil, da družba ima zdaj okoli 630 udov; letnine je bilo došlo preteklo leto 648 gld. (v Ljubljani 474 gld., od zunaj 174 gld.). Vseh dohodkov je imelo društvo 980 gld., vseh stroškov pa 958 gld., tedaj znaša ostanek 22 gld., in vse gotovine društvene je do 600 gld.

— (Vincencijeva družba) ima v nedeljo 27. t. m. ob 6¹/₄ sv. mašo v Uršulinskej cerkvi.

— (V Horjulu) je bil preteklo nedeljo novi fajmošter g. Fr. Dolinar umeščen s slovesnostmi. Prišli so mu slovesno naproti, ko je šel domov iz Ljubljane v soboto. V vas in proti cerkvi se je šlo skozi več častnih obokov, cerkev zunaj in znotraj je bila z zelenjem itd. vsa ozaljšana; 17 duhovnov je bilo prišlo k slovesnosti, mej njimi trije iz Ljubljane.

— (V Solkanu) pri Gorici je umrl č. g. Mih. Gomiščak, 93 lét star, in starosta duhovščine v goriškej nadškofiji; do svojega 90. leta je hodil še vsako soboto na Sveto goro pomagat spovedovati romarje.

— (Duhovenske spremembe v lavantinskej škofiji.) Gg. dr. Matija Robič in dr. Josip Muršec, doslužena profesorja v Gradcu, sta postala kn.-šk. lavantinska konzistorijalna svetovalca. — G. Jožef Tombah je prezentiran za faro sv. Vida pri Slov. gradcu in g. Jožef Zdravec za kuracijo sv. Ožbalda pri Dravi. — Prestavljeni so gg. kaplani: Vinko Kolar v Fram; Jožef Černko k Materi božjej na Vurmbergu in Mihael Šmid k Materi božjej v Snežnici. — Umrl je o. Rogerij Pfeifig, kapucin v Celji.

— (Cirkus Sidoli) na cesarja Josipovem trgu nadaljuje še svoje umetniške predstave.

Umrli v Ljubljani.

19. aprila: Zorinka Bleiweis, hči zdravnika primarja, 4¹/₂ leta, pred škofijo št. 16, vsled pljučne vodenice po hripavici.

20. aprila: Marija Stadler, hči kleparjeva, 10 mes. 18 dnij, na starem trgu št. 20, vsled mrtvice v možjanih. — Ernst Kuković, kupec, 37 let, v ozkih ulicah št. 4, vsled vnetice možjanske kožice. — Ivan Lainfellner, paznik na postaji južne železnice, 56 let, v Trnovem št. 8, vsled pljučne tuberkuloze. — Reza Spacek, soproga stavčeva, 35¹/₂ let, v kolodvorskih ulicah št. 31, vsled vnetice v srci. — Tone Potokar, delavec, 33 let, na krakovskem nasipu št. 22, vsled vnetice možjanov. — Franc Mlakar, dete delavčevo, 13 mes., na poljanskej cesti št. 57, vsled sušice.

21. aprila: Lucija Suštaršič, zasebnica, 62 let 5 mes., v Trnovem št. 1, vsled vodenice.

22. aprila: Terezija Maček, dete tesarjevo, v kolodvorskih ulicah št. 12, vsled razsedenja krvi.

23. aprila: Katarina Sedej, soproga tesarjeva, 45 let, v ulicah na grad št. 5, vsled tuberkuloze.

24. aprila: Barbara Udoč, soproga nadkonduktorja, 67 let, na Marije Terezije česti št. 10, vsled pljučne vnetice.

Tujci.

25. aprila:

Pri Slonu: Schnabl iz Gorice. — Brunlicher iz Celja. — Schmidt iz Dunaja. — Stuzin iz Ljubna. — Kavčič iz Novega mesta.

Pri Matiču: Lederer iz Dunaja. — Pirz iz Kranja. — Grebner iz Dunaja. — Fischer iz Kočevja.

Pri bavarskem dvoru: Golli iz Bukarešta. — Münzberg iz Gradca. — Grlic iz Vač.

Dunajska borza 25. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Šnotni drž. dolg v bankovcih	65 gld.	35	kr.
Šnotni drž. dolg v srebru	65	85	"
Zlata renta	77	40	"
(860 drž. posojilo	119	25	"
Akcije narodne banke	805	—	"
Kreditne akcije	246	70	"
London	117	30	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	34 ¹ / ₂	"
C. kr. cekini	5	54 ¹ / ₂	"
Državne marke	57	55	"

Služba doktorja zdravilstva

s 500 gold. letne plače v Šmariji pri Jelšah, v prijaznem trgu na slovenskem Štajerskem, s sedežem c. k. okrajne sodnije in davkarije, več različnih obrtnikov, s 5000 prebivalci v fari, in 22.000 v okrajji, se s tem razpisuje. (176—1)

Prosilci, slovenskega jezika zmožni, naj blagovolé svoje prošnje v 4 tednih pri okrajnem zastopništvu šmarijskem (Bezirksvertretung St. Marein bei Cilli) uložiti.

Circus Sidoli

na cesarja Josipovem trgu. (177)

V soboto 26. t. m. ob 1¹/₈ zvečer:

Na zahtevanje od mnogih strani ponavljanje zaradi neugodnega vremena odložene

častne predstave

10letnega Caesarja Sidolija.

V drugé:

Pasterka, čarobna pravljica od Perraulta. Vse natančneje na plakatih.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitreje in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštnim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevej hiši. (108—7)

Najsijajnejši vseh zagotovljamo. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4¹/₂ kr.

Več krojaških pomočnikov,

ki bodo imeli skozi celo leto posla, se takoj sprejme. — Ponudbe in pogoji naj se s prva pismeno naredé.

Desančič

(161—4)

u Sisku.

WASSERDICHT
ZELTSTOPPE-REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl die
Wienerberg-Landgut-Fabrikniederlage
M. J. ELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(195—226)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.